

UZASADNIENIE

do całości wyroku

Decyzją z dnia 25.11.2019 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W., działając na podstawie art. 108 § 1, w związku z art. 107 § 1, § 2 pkt 2 i 4 i art. 116 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa, poprzez art. 31 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, orzekł o odpowiedzialności R. S. za zobowiązania płatnika HW1 spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wraz z odsetkami za zwłokę w łącznej kwocie 29 139,75 złotych.

Adresatem decyzji była również żona R. I. S., choć w treści decyzji nie określono w żaden sposób jej odpowiedzialności.

Decyzja k 74-76 akt rentowych

Odwołanie od powyższej decyzji złożył R. S., wnosząc o jej uchylenie.

W uzasadnieniu podniósł, że pełnił funkcję prezesa zarządu spółki od 07.10.2014 do 25.11.2015 roku, ale faktycznie nie miał żadnego wpływu na stan majątkowy spółki i był pozbawiony dostępu do jakiegokolwiek dokumentacji, a tym bardziej do zapoznania się z tą dokumentacją.

Podniósł również, że w 2014 roku, przed Sądem Rejonowym dla Krakowa - Śródmieścia wszczęto postępowanie w sprawie ogłoszenia upadłości spółki HW1. Jeżeli więc w okresie pełnienia przez niego funkcji prezesa zarządu spółki toczyło się postępowanie o ogłoszenie upadłości, to zgodnie z treścią art. 116 ordynacji podatkowej, jego odpowiedzialność jest wyłączona.

Odwołanie k.3-6

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu organ rentowy podtrzymał argumentację jak w zaskarżonej decyzji dodając, że w niniejszej sprawie zachodzi przesłanka bezskuteczności egzekucji, a nadto bezspornym jest fakt powstania zadłużenia spółki w okresie pełnienia przez odwołującego się funkcji prezesa zarządu.

Odpowiedź na odwołanie k.9-12

I. S., jako uczestnik postępowania, nie zajęła w sprawie żadnego stanowiska.

Spółka HW1 nie przystąpiła do sprawy w charakterze zainteresowanego, chociaż Sąd powiadomił ją o toczącym się postępowaniu.

Sąd nie ustanowił dla spółki HW1 kuratora, bowiem zgodnie z art. 69 par. 1 kpc, może się to odbyć wyłącznie na wniosek strony przeciwnej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

HW1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością miała siedzibę w W.. Jej jedynym wspólnikiem był (...) Spółka Akcyjna (zwana dalej (...)).

Spółka (...) była tzw. spółką matką, która tworzyła spółki córki do realizacji konkretnych projektów i w związku z tym utworzono spółkę HW1 do prowadzenia hotelu w B..

R. S. został wiceprezesem (...) w tym samym czasie, w którym został prezesem płatnika.

W dniu 7.10.2014 roku R. S. został wybrany do pełnienia funkcji prezesa zarządu spółki HW1. Był on jedynym członkiem zarządu.

Uchwała k 57 akt ZUS, przesłuchanie wnioskodawcy k 64-65

Wnioskodawca, jako prezes zarządu nie złożył wniosku o zmianę wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym w zakresie danych dotyczących zarządu.

Pełen odpis KRS k 17-23

W dniu 9.10.2014 roku została zawarta umowa przeniesienia udziałów w zamian za zwolnienie z długu dłużnika. Doszło do przeniesienia wszystkich udziałów w spółce HW1 z (...) S.A. (dłużnika) na rzecz (...) spółki z o.o (wierzyciel).

Umowa k 53-60 akt ZUS

W dniu 25.11.2014 roku R. S. złożył rezygnację z funkcji prezesa zarządu spółki HW1, w związku z czym następnego dnia został odwołany.

Oświadczenie k 61 akt ZUS, protokół i uchwała k 66, 67 akt ZUS

R. S., obejmując funkcję prezesa zarządu spółki HW1 został poinformowany, że spółka nie prowadzi żadnej działalności i nie ma żadnych pracowników, bowiem ci zostali przejęci przez inny podmiot, zaś hotel został sprzedany. Cała dokumentacja spółki znajdowała się w budynku (dawnym hotelu) w B.. Wnioskodawca zwrócił się o wydanie tych dokumentów, ale nigdy ich nie dostał. On osobiście nie pojechał do B.. Nie widział też umowy sprzedaży hotelu. Obsługą księgową wszystkich spółek zajmowało się to samo biuro.

P. K. był pracownikiem spółki (...) w latach 2013-2015, był asystentem działu księgowości. Dokumenty dotyczące działalności operacyjnej spółek znajdowały się w tych spółkach. Wnioskodawca, jako prezes spółki HW1 wydał polecenie działowi księgowości, aby ten udostępnił mu wszystkie dokumenty spółki, które są w posiadaniu działu.

Przesłuchanie wnioskodawcy k 64-65, zeznania świadka P. K. k 64 odwrót

Wobec spółki HW1 było prowadzone administracyjne postępowanie egzekucyjne. Z uwagi na kilka tytułów wykonawczych doszło do zbiegu egzekucji. Przedmiotem zajęcia był rachunek bankowy w (...) Bank SA. Postępowanie to zostało zakończone z uwagi na bezskuteczność.

Dokumenty k 95-122 akt ZUS

W dniu 31 lipca 2014 roku do Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy wpłynął wniosek o ogłoszenie upadłości likwidacyjnej HW1 spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.. Sprawę zarejestrowano pod sygnaturą X GU 417/14.

Zarządzeniem z dnia 20 sierpnia 2014 roku zobowiązano dłużnika do uzupełnienia braków formalnych wniosku o ogłoszenie upadłości.

Wezwanie zostało odebrane w dniu 28 sierpnia 2014 roku i w dniu 8 września 2014 roku do Sądu wpłynęło pismo procesowe, podpisane w imieniu spółki przez prezesa zarządu, S. K.. Wraz z pismem został złożony wykaz składników majątku spółki wraz z ich wyceną oraz ze wskazaniem, że przedsiębiorstwo znajduje się w B..

Z załączonej ewidencji składników majątkowych wynika, że były to wyłącznie rzeczy ruchome, stanowiące wyposażenia biura czy kuchni typu: klimatyzatory, szafy chłodnicze, fotele, drukarka fiskalna, kasy fiskalne itp.

Dołączono także umowę przewłaszczenia na zabezpieczenie, zawartą pomiędzy spółką HW1 a syndykiem masy upadłości spółki HW2 w upadłości likwidacyjnej.

Postanowieniem z dnia 16 września 2014 roku Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy uznał się niewłaściwym miejscowo i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Krakowa – Śródmieścia.

Postanowienie to doręczono płatnikowi w dniu 26 września 2014 roku, zaś akta sprawy fizycznie wysłano do Sądu w Krakowie w dniu 27 października 2014 roku.

Zarządzeniem z dnia 7 listopada 2014 roku wezwano spółkę HW1 do uiszczenia zaliczki w wysokości 4000 złotych tytułem zapewnienia środków niezbędnych do rozpoznania wniosku w przedmiocie ogłoszenia upadłości – w terminie tygodniowym pod rygorem zwrotu wniosku o ogłoszenie upadłości.

Powyzsze zarządzenie zostało wykonane w dniu 14 listopada 2014 roku i zostało odebrane w spółce HW1 w dniu 26 listopada 2014 roku, a więc dzień po tym, jak wnioskodawca przestał być prezesem zarządu spółki HW1.

Spółka nie uzupełniła braku fiskalnego i zarządzeniem z dnia 16 stycznia 2015 roku orzeczono o zwrocie wniosku o ogłoszenie upadłości.

Akta sprawy X GU 417/14 oraz VIII GU 230/14/S

Sąd zważył, co następuje

Odwołanie jest uzasadnione.

Zgodnie z treścią art. 31 ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, do należności z tytułu składek stosuje się odpowiednio art. 107 § 1, 1a, § 2 pkt 2 i 4 i § 3, art.116, art.116a, art.117, art.118§1 i 2 oraz art.119 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz.U. z 2017 roku, poz.201 z późn. zm.).

Do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne (art.32 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych).

Do orzeczenia o odpowiedzialności członka zarządu Spółki za zobowiązania składkowe, organ rentowy jest obowiązany wykazać jedynie okoliczność pełnienia obowiązków członka zarządu w czasie powstania zobowiązania składkowego, które przerodziło się w zaległość składkową spółki oraz bezskuteczność egzekucji przeciwko Spółce, bowiem ciężar wykazania którejkolwiek okoliczności uwalniającej odpowiedzialność, spoczywa na członku zarządu. Stanowisko takie znajduje oparcie w orzecznictwie.

Do przyjęcia odpowiedzialności członka zarządu spółki za zobowiązania z tytułu nieopłacenia składek konieczne jest ustalenie, że

- 1) zobowiązania te powstały w czasie pełnienia przez niego obowiązków członka zarządu,
- 2) zobowiązania przerodziły się w zaległości spółki, których egzekucja okazała się bezskuteczna,

a ponadto nie zachodzi żadna z okoliczności egzoneracyjnych wskazanych w art.116 §1 pkt 1 i 2 Ordynacji podatkowej.

Zgodnie z treścią art.116 § 1 ordynacji podatkowej, za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu:

- 1) nie wykazał, że:

a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowanie układowe) albo

b) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy;

2) nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

Odpowiedzialność członków zarządu obejmuje zaległości podatkowe (składkowe) z tytułu zobowiązań, których termin płatności upływał w czasie pełnienia przez nich obowiązków członka zarządu, oraz zaległości wymienione w art. 52 powstałe w czasie pełnienia obowiązków członka zarządu (art.116 § 2 Ordynacji podatkowej). Przepisy dotyczące odpowiedzialności stosuje się również do byłego członka zarządu (art.116 § 4 Ordynacji podatkowej).

Stosownie zaś do treści art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej członek zarządu spółki może uwolnić się od odpowiedzialności za zobowiązania spółki, gdy wykaże, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło bez jego winy. Ciężar udowodnienia tej okoliczności został nałożony na członka zarządu, który powinien udowodnić, iż wniosek o upadłość został złożony we właściwym czasie (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Łodzi z 11 lutego 2003r. I SA/Łd (...) OSP 2004/5/69).

Rozważania Sądu w przedmiotowej sprawie dotyczyły ustalenia, czy R. S., jako prezes zarządu HW1 spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, ponosi odpowiedzialność za zobowiązania tej spółki z tytułu nieopłaconych składek na rzecz ZUS w okresach wskazanych w treści zaskarżonej decyzji.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że bezspornym jest, iż w spornym okresie wnioskodawca pełnił funkcję prezesa zarządu wskazanej spółki. Jednocześnie organ rentowy w toku postępowania wykazał bezskuteczność egzekucji.

W przedmiotowej sprawie kluczową okolicznością okazało się to, że w momencie, gdy wnioskodawca został powołany do pełnienia funkcji prezesa zarządu spółki HW1, toczyło się już postępowanie w przedmiocie ogłoszenia upadłości likwidacyjnej tej spółki. Postępowanie takie zostało wytoczone 31 lipca 2014 roku i na dzień 7 października 2014 roku, czyli na dzień objęcia funkcji przez wnioskodawcę, sprawa była w toku. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, postanowieniem z dnia 26 września 2014 roku przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Krakowa – Śródmieście. Postanowienie to nie było jeszcze prawomocne i dopiero po stwierdzeniu prawomocności, zgodnie z zarządzeniem sędziego z dnia 24 października 2014 roku, podjęto działania w celu przesłania akt sprawy do właściwego Sądu.

Co istotne, po przekazaniu sprawy do Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieście, zarządzeniem sędziego z dnia 7 listopada 2014 roku wezwano spółkę HW1 do uiszczenia zaliczki w wysokości 4000 złotych tytułem zapewnienia środków niezbędnych do rozpoznania wniosku w przedmiocie ogłoszenia upadłości – w terminie tygodniowym pod rygorem zwrotu wniosku o ogłoszenie upadłości.

Powyższe zarządzenie zostało wykonane w dniu 14 listopada 2014 roku. Kluczowe w tej sprawie jest to, że zarządzenie zostało odebrane w spółce HW1 w dniu 26 listopada 2014 roku, a więc dzień po tym, jak wnioskodawca przestał być prezesem zarządu spółki HW1.

Spółka nie uzupełniła braku fiskalnego i zarządzeniem z dnia 16 stycznia 2015 roku orzeczono o zwrocie wniosku o ogłoszenie upadłości.

Mając powyższe na uwadze należy uznać, że wnioskodawca nie musiał składać wniosku o ogłoszenie upadłości, bowiem taki wniosek już był w toku procedowania przed Sądem.

Wnioskodawca nie uchybił żadnej czynności i nie wpłynął negatywnie na nierozpoznanie tego wniosku.

Gdyby wnioskodawca nie opłacił zaliczki i doprowadził do zwrotu wniosku o ogłoszenie upadłości, to na pewno byłaby to okoliczność obciążająca go jako prezesa zarządu płatnika.

W tej sprawie było jednak zupełnie inaczej. Wnioskodawca w ogóle nie miał wpływu na bieg sprawy dotyczącej ogłoszenia upadłości, bowiem sekwencja poszczególnych zdarzeń wyłączyła wnioskodawcę z tych czynności.

Powyższe ustalenia oraz rozważania prawne wynikają z analizy akt sprawy VIII GU 230/14/S, a wcześniej sygnatura X GU 417/14. Przepis **art. 243² kpc** umożliwił włączenie całości tych akt do materiału dowodowego

Nie ulega wątpliwości, iż zgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości we właściwym czasie jest przesłanką ekskulpacyjną na podstawie, której członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności za zobowiązania spółki. Nie ma przy tym znaczenia kto złożył wniosek o ogłoszenie upadłości.

Mając powyższe na uwadze, zdaniem Sądu Okręgowego, wnioskodawca skutecznie uwolnił się od odpowiedzialności za składki.

Poza zainteresowaniem Sądu pozostaje okoliczność, czy wnioskodawca faktycznie nie wiedział o złożonym wniosku o ogłoszenie upadłości. Istotą w tej sprawie jest to, że taki wniosek został złożony, zaś przepis art. 116 ordynacji podatkowej nie wymaga, aby wniosek o ogłoszenie upadłości złożył członek zarządu, wobec którego wydano niekorzystną decyzję. Przepis mówi: „we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości”. Słowo „zgłoszono” wskazuje, że nie musi tego zrobić osoba, którą pociągnięto w tej konkretnej decyzji do odpowiedzialności za zobowiązania składkowe spółki.

W ocenie Sądu, na rozstrzygnięcie tej sprawy nie wpływa także i to, że zwrócony wniosek nie wywołuje żadnych skutków, jakie przepisy wiążą z wytoczeniem sprawy.

Należy zauważyć, że przepisy ustawy ordynacja podatkowa nie wymagają, aby postępowanie upadłościowe było zakończone w określony sposób. Członek zarządu musi wykazać jedynie, że w odpowiednim czasie został zgłoszony wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli istnieją do tego obiektywne przesłanki.

W tej sprawie wnioskodawca objął funkcję prezesa i ją wykonywał w czasie, w którym toczyło się postępowanie o ogłoszenie upadłości.

Na marginesie podnieść należy, że okolicznością egzoneracyjną nie jest to, co podnosił wnioskodawca, a mianowicie brak dostępu do dokumentacji spółki HW1.

Już samo przesłuchanie wnioskodawcy wskazuje, że nie dołożył on należytej staranności w realizacji swoich praw i obowiązków jako prezes zarządu spółki HW1, bowiem nie pojechał do B., gdzie był hotel zarządzany przez spółkę, nie zweryfikował, czy faktycznie budynek został sprzedany i co stało się z pracownikami spółki oraz ilu było pracowników.

Jeszcze raz należy podkreślić, że Sąd nie ustanowił dla spółki HW1 kuratora, bowiem zgodnie z art. 69 par. 1 kpc, może się to odbyć wyłącznie na wniosek strony przeciwnej, zaś w tej sprawie nikt takiego wniosku nie zgłosił.

Co do I. S., to została ona ujęta jako adresat decyzji i dlatego Sąd potraktował ją jako uczestnika postępowania, nie mniej decyzja wprost nie odnosiła się do odpowiedzialności tej osoby.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć profesjonalnemu pełn ZUS.